

Til høringsinstansene

Deres ref:

Vår ref: 2019/37584

Dato: 27.06.2019

Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRING - ENDRING AV FORSKRIFT OM SÅVARER OG FORSKRIFT OM FLOGHAVRE - FORSLAG TIL ENDRET VIRKEOMRÅDE OG NYE REGLER OM HØNSEHIRSE I SÅVARE, FLYTTING AV KRAV TIL LEIERENSERIER FOR SÅVARE TIL FORSKRIFT OM FLOGHAVRE M.M.

På vegne av Landbruks- og matdepartementet sender Mattilsynet forslag til endringer i forskrift om såvarer (såvareforskriften) og forskrift om floghavre (floghavreforskriften) på høring.

Hovedinnholdet i forskriftsutkastene

I dette høringsutkastet foreslår vi følgende endringer i såvareforskriften:

- å unnta såvarer beregnet for hobbymarkedet fra forskriftens virkeområde, med unntak av bestemmelsene om narkotisk frø, frø fra genmodifiserte planter og beisete såvarer.
- å bare regulere spesifikke arter til jordbruksproduksjon inkludert gras til grøntanlegg, og hagebruksproduksjon. Vi unntar såvare beregnet til produksjon av prydplanter.
- å innskrenke forskriftens virkeområde til ikke å omfatte leierenserier, samtidig som det tas inn krav til leierenserier for såvarer i forskrift om floghavre.
- å innføre en bestemmelse om såvarer som inngår i såkalte lukkede systemer. Dette er i samsvar med EUs regelverk på såvareområdet.
- å innføre nulltoleranse for ugraset hønsehirse (*Echinochloa crus-galli* L.) i norskproduserte såvarer av arter omfattet av forskriften.
- å innføre krav om maksimum innhold av ugrasartene åkerreddik (*Raphanus raphanistrum*) og klinte (*Agrostemma githago*) pr kg såkorn i klasse basis. Dette i tråd med EU direktiv 66/402/EØF om handel med såkorn.
- å endre dyrkingsreglene blant annet når det gjelder krav til såvarer på arealer en kontraktavler dyrker utenom kontrakt, slik at bestemmelsene er bedre tilpasset dagens struktur i landbruket og gir økt fleksibilitet for kontraktavleren.

- å endre de spesifikke kompetansekravene til utdanning m.m. til mer generelle krav om nødvendig kompetanse.
- å tilpasse forskriften til dagens praksis med omsetning av grønnsaksfrø i klasse standard. Klasse standard skal tilfredsstillende samme kvalitetskrav som sertifisert såvare, men det er ikke krav om offisiell sertifisering av denne såvaren.

Som en naturlig følge av punktene over, foreslår vi også en rekke endringer som bærer mer preg av regelrydding, i tillegg til å tydeliggjøre bedre enkelte av nåværende bestemmelser.

I dette høringsutkastet foreslår vi følgende endringer i floghavreforskriften:

- Å ta inn krav til leierenserier for såvarer, for å forebygge spredning av floghavre samtidig som at kravene i såvareforskriften til leierenserier oppheves.

Bakgrunnen for forslaget

Vi omtaler her bakgrunnen for de viktigste forslagsendringene.

Endringer i virkeområdet

Hobbymarkedet

Det er i dag et stort mangfold av aktører med varierende kompetanse som omsetter såvare. I tillegg er det økende netthandel med frø av stadig nye arter. Disse to forholdene gjør det mer krevende enn tidligere å føre tilsyn med såvare for hobbymarkedet. Det kommer også stadig nye produkter på markedet der frø bare inngår som en liten del av varen. Dette er ikke ordinær såvare, men kan være leketøy eller pyntegjenstander som er omfattet av såvareforskriften fordi produktet inneholder frø. Mattilsynet bruker uforholdsmessig mye tid på forvaltningen av såvare for hobbymarkedet uten at det er særlig risiko knyttet til denne aktiviteten.

Bestemmelsene i forskrift om såvarer omfatter alle virksomheter som produserer, innfører og omsetter såvarer uavhengig av om de omsetter til yrkesmessig produksjon eller hobbybruk. Det at hobbymarkedet er inkludert er først og fremst av forbrukerhensyn for å sikre at porsjonspakninger beregnet på hageeiere, merkes med blant annet art, sort og minimum spireevne.

EUs regelverk på såvareområdet som Norge gjennom EØS-avtalen er forpliktet til å følge, regulerer bare såvare til bruk i kommersiell jord- og hagebruksproduksjon, altså yrkesmessig produksjon. Dette er direktivene 66/401/EØF om handel med såvare av fôrvekster, 66/402/EØF om handel med såkorn, 2002/54/EF om handel med betefrø, 2002/55/EF om handel med grønnsaksfrø og 2002/57/EF om handel med frø av olje- og fibervekster. Ved å unnta hobbymarkedet fra forskriftens virkeområde med unntak av bestemmelsene om narkotisk frø, genmodifisert frø og beiset såvare, vil vi forenkle handelen med såvarer til hobbybruk samtidig som vi vil spare ressurser i Mattilsynet på forvaltningen av denne delen av bransjen.

Arter av betydning for jordbruks- og grønnsaksproduksjon

Forskriftens virkeområde er knyttet opp mot arter listet i forskriftens vedlegg A1. Lista har hittil vært uttømmende for hagebruksvekster, men ikke for korn og andre jordbruksvekster selv om dette var intensjonen da forskriften ble skrevet. Tidligere var utgangspunktet i Norge at all såvare skulle sertifiseres. EU direktivene på såvareområdet regulerer bare visse arter. De viktigste forholdene av betydning for at EU skal regulere såvare av en art, er produksjonsomfanget, hvilken økonomisk betydning produksjonen har og om det er handel med slik såvare over landegrensene. Såvare beregnet for produksjon av prydplanter er unntatt fra direktivenes virkeområde.

Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) sitt «Seed Schemes» er også sterkt førende for EU sine bestemmelser om omsetning av såvare.

Leierenserier

Såkorn innlevert til leierenserier regnes ikke som omsetning og er derfor omfattet av såvareforskriften i begrenset grad. Forskriften inneholder et vedlegg om krav til leierenserier. Hensikten med kravene i såvareforskriften er hovedsakelig å redusere risikoen som leierensing har for spredning av floghavre og andre ugras, i tillegg til kompetansekrav knyttet til beising av såvare. Forskrift om plantevernmidler inneholder bestemmelser om beisemidler og stiller krav om at brukere av slike, har gjennomført autorisasjonskurs for plantevernmidler. Med en liten endring i forskrift om floghavre, vil gjeldende krav i såvareforskriften være dekket av floghavreforskriften og i gjeldende forskrift om plantevernmidler.

Lukkede systemer

Det vi foreslår å betegne som et lukket system er omtalt i alle såvaredirektivene i EU, men ikke i den norske forskriften. Lukkede systemer kjennetegnes ved at den som leverer en såvare til oppformering eller produksjon av en råvare til industriell bruk, beholder eiendomsretten til både såvaren og det høstede produktet. Den som mottar såvaren og utfører dyrkingen, gjør dette som en tjenesteytelse og overtar altså ikke eiendomsretten til verken såvaren eller det høstede produktet. Slik såvare trenger ikke oppfylle de samme kravene til sertifisering, klasse, godkjent sort, kvalitet, merking osv. som såvare som omsettes på det åpne markedet.

Siden det er flere slike lukkede systemer i Norge i dag, ser vi behov for å ta inn EUs bestemmelser om denne type virksomheter. I tillegg mener vi at det er riktig å stille krav om at såvare som brukes i lukkede systemer, skal være fri for innhold av hønsehirse og floghavre.

Hønsehirse og andre ugras

Forekomsten av hønsehirse i Norge har økt betraktelig i enkelte områder de siste årene. Hønsehirse er betraktet som det tredje verste ugraset i verden. Etter oppdrag fra Mattilsynet gjorde Vitenskapskomitéen for mattrygghet (VKM) i 2016 en risikovurdering av hønsehirse. VKM vurderer skadepotensialet til å være stort i korn- og potetproduksjon og svært stort i grønnsaksproduksjon. Hønsehirse vil kunne gi betydelige avlingstap, økte kostnader til bekjempelse og økt bruk av plantevernmidler i lavlandet i Sørøst-Norge.

Siden hønsehirse har et så stort skadepotensiale, er det viktig å prøve å forhindre at arten sprer seg. Hønsehirse i såvare vil være en måte å introdusere arten til nye jordbruksområder. Vi foreslår derfor nulltoleranse i all norskprodusert såvare. Nulltoleransen bør knyttes til innholdet i prøven av såvarepartiet som er gjenstand for laboratorieanalysen, og ikke ved vekstkontrollen. Erfaringen hittil er at det er mulig å rense hønsehirse fra såvarer.

Vi har også blitt oppmerksomme på at kravene til innhold av ugrasene åkerreddik/villreddik, klinte og *Avena sterilis* i såkorn er strengere i EU enn i Norge. Åkerreddik og klinte er arter som vokser i Norge. Vi ser derfor behov for å harmonisere forskriften med EUs krav.

Dyrkingsregler

En kontraktavler av såvare kan ha arealer utenom kontrakt og også drive flere eiendommer der ikke alle inngår i dyrkingskontrakten av såvarer. Dette kan være enkelte arealer eller eiendommer som drives med helt adskilte skurtreskere og tørke- og lageranlegg. Under slike forhold er kravet om at alt såkornareal skal vekstkontrolleres, også det som dyrkes utenom kontrakt, ikke nødvendig for å opprettholde en trygg såvare. Det samme gjelder bestemmelsen om at det bare er tillatt å avle én sort av samme art på jorda som drives av en kontraktavler. Vi mener at det under gitte forutsetninger ikke har noen betydning om kontraktavleren dyrker en annen sort av samme art på arealer utenom kontrakt. Forutsetningene som må være til stede, er at kontraktavleren bruker separat skurtresker, korntørke og -lager til avlingene fra dette arealet. Kontraktavleren må også på forhånd ha angitt arealene, korntørkene og lagrene på eiendomsspesifikasjonen og kartet.

Kompetansekrav

Det er av stor betydning hvilken kompetanse en såvareforretning innehar for å følge opp forskriftskravene. Dette gjelder blant annet å sikre rett dokumentasjon om eksportlandets kontroll for floghavre ved import av såvare, og oppfølgingen av alle dyrkingsreglene ved produksjon av

såvare. Forskrift om såvarer inneholder spesifikke kompetansekrav for ulike kategorier såvareforretninger avhengig av hvilken aktivitet de driver. Kompetansekravene er til dels krav til utdanning som i dag har andre betegnelser enn da forskriften ble skrevet. Kompetansekrav knyttet til kombinasjonen av aktivitet og hvilke arter såvareforretningen omsetter, har vist seg å være u hensiktsmessig og unødvendig kompliserende. Det vil likevel være viktig at såvareforretningene har nødvendig fagkompetanse for å kunne følge opp forskriftens krav på en forsvarlig måte.

Kategorisering av såvareforretningene

Som følge av forslagene om å oppheve de spesifikke kompetansekravene og reguleringen av virksomheter som bare retter seg mot hobbymarkedet, ser vi heller ikke behov for en kategorisering av såvareforretninger i forskriften. Mattilsynet vil kunne innhente nødvendige opplysninger i forbindelse med registreringen av såvareforretningene, og vi vil kunne bruke disse opplysningene som grunnlag for organisering av tilsynet.

Hagebruksfrø klasse standard

Tidligere sertifiserte Mattilsynet all såvare av grønnsaksvekster som ble produsert i Norge. Dette har endret seg. I dag blir det i liten grad produsert sertifisert såvare av grønnsaker, verken i Norge eller EU. EUs regelverk om omsetning av grønnsaksfrø åpner for produksjon og omsetning av både offentlig sertifisert såvare og såvare som avles under såvareforretningenes egen kontroll, kalt klasse standard. Produksjonen av klasse standard er altså ikke gjenstand for offentlig kontroll på samme måte som ved produksjon av sertifisert vare, men såvaren skal tilfredsstillende de samme kvalitetskravene og Mattilsynet vil være tilsynsmyndighet. Forskrift om såvare er skrevet med utgangspunkt i at norskprodusert grønnsaksfrø skal sertifiseres av Mattilsynet. Det er nå behov for å justere forskriften slik at det tydeligere går fram hvilke krav som gjelder ved produksjon og merking av henholdsvis klasse standard og klasse sertifisert.

Begrunnelsen for de øvrige, mindre endringsforslagene blir omtalt under hver enkelt paragraf.

Innholdet i forskriftsutkastet

Forslaget omfatter endringer i forskrift 13. september 1999 nr. 1052 om såvarer (såvareforskriften). Høringsbrevet bør leses sammen med utkastet til endringsforskrift.

§ 2 Virkeområde

Vi foreslår å endre navnet på § 2 fra anvendelsesområde til virkeområde.

I et nytt § 2 første ledd foreslår vi å begrense virkeområdet til yrkesmessig produksjon.

I et nytt § 2 andre ledd foreslår vi å begrense virkeområdet til de artene som hittil har stått oppført i vedlegg A1 med artsnavn. Dette er arter som er regulert i EU eller i Norge i dag. Etter det vil bare være arter av grønnsaker som står på lista i vedlegg A1 og ikke andre hagebruksvekster som pryddplanter, bær og frukt.

Vi foreslår at forskriftens bestemmelser ikke skal gjelde for såvare beregnet for produksjon av pryddplanter. Dette er i samsvar med EUs direktiver på området.

I et nytt § 2 tredje ledd foreslår vi at det for all annen såvare eller annet frø enn de oppført i vedlegg A1, skal bare tre av forskriftens bestemmelser gjelde. Det er § 28 om frø fra planter med narkotisk innhold, § 29 om frø fra genmodifiserte planter og § 35 om beiset såvare. Disse bestemmelsene vil også gjelde for såvare av artene oppført i vedlegg A1, uansett hvilket formål de skal brukes til.

Vi foreslår ingen endringer i nåværende andre ledd, men dette vil med foreslåtte endringer, bli nytt fjerde ledd.

I et nytt § 2 femte ledd foreslår vi at lukkede systemer omfattes av forskriften i et begrenset omfang. Dette er § 3 n) som definerer omsetning inkludert lukkede systemer, § 3a som gir

lukkede systemer en registreringsplikt til Mattilsynet og en ny § 21d som stiller vilkår til lukkede systemer.

Vi foreslår å oppheve nåværende § 2 tredje ledd om leierenserier, se også omtale om leierenserier i bakgrunnen for forskriftsendringene.

§ 3 e) Definisjon av kontraktavler

Kontraktavler defineres i dag som en person/institusjon som avler såvare beregnet på sertifisering på kontrakt med en såvareforretning. Vi foreslår å fjerne bestemmelsen om at såvaren skal være beregnet på sertifisering, da vi i dag har flere former for kontrakt dyrking enn tidligere f.eks. kontraktproduksjon av grønnsaksfrø i klasse standard.

§ 3 g) Definisjon av driftsenhet

I forskrift om såvarer er driftsenhet definert som all jord som drives av en kontraktavler. Vi foreslår å oppheve definisjonen og erstatte dette med å beskrive hva vi faglig sett mener er riktig i hvert enkelt tilfelle der ordet driftsenhet står i nåværende forskrift.

§ 3 l) Definisjon av produksjon

Produksjon defineres i dag som avl, inntransport, rensing, beising, pakking, merking m.m. Det er blitt stilt spørsmål om avl til eget bruk er omfattet av forskriften. Vi mener at avl til eget bruk ikke skal være omfattet av forskriften, og at definisjonen av produksjon er en oppramsing av de ulike leddene i produksjonskjeden fram til ferdig produkt, som er såvare for omsetning. For at dette skal gå klarere fram, foreslår vi at ordlyden endres til «avl med sikte på omsetning, inntransport, rensing, beising, pakking, merking m.m.».

§ 3 n) Definisjon av omsetning

I § 3 n) unntar vi lukkede systemer fra å betraktes som omsetning, samtidig som vi definerer hva et lukket system er. Siden et lukket system ikke er omsetning vil vilkårene for omsetning i forskriften § 21 ikke gjelde for lukkede systemer, se også omtale av lukkede systemer i bakgrunnen for endringsforslagene.

§ 3 ø) Definisjon av naturfrøblandinger

Da det i 2015 ble innført bestemmelser om naturfrøblandinger til revegeteringsformål, sendte Mattilsynet på høring en definisjon av naturfrøblandinger som lå nært opp til EUs regulering. Forslaget innebar at det bare var blandinger som inneholdt minst en av artene som står oppført som fôrvekst eller gras til grøntanlegg, i vedlegg A1 under Gruppe jordbruksvekster, som ble regulert. Etter høringen ble denne bestemmelsen endret da det kom innspill om at reglene burde gjelde alle type blandinger tiltenkt dette formålet. Når vi nå enda klarere enn tidligere begrenser reguleringen til arter som står oppført i vedlegg A1, vil det ut fra Mattilsynets anliggende være mest hensiktsmessig å endre definisjonen til hva som ble sendt på høring før fastsettelsen i 2015, altså legge seg nært opp til hva EU regulerer. Mattilsynet har for øvrig ikke mottatt noen søknader om godkjenning av naturfrøblandinger etter at reglene om disse trådte i kraft.

§ 3a Melding om virksomhet

Vi foreslår å endre ordlyden fra melding om virksomhet til registrering av virksomhet. Videre foreslår vi at virksomheter som driver såkalte lukkede systemer, også skal ha registreringsplikt, se også omtalen av lukkede systemer i bakgrunnen for endringsforslagene.

Nåværende krav i vedlegg A3 om at såvareforretningen skal være registrert i Norge, forslår vi å flytte til § 3a. I forbindelse med registreringen skal virksomheten oppgi en faglig ansvarlig for såvareforretningen med fysisk kontorsted i Norge. Denne personen skal ha tilstrekkelig fagkompetanse og være kontaktpunkt for Mattilsynet i forbindelse med tilsyn, rapporteringer mv. Vi anser dette som en videreføring av nåværende krav i vedlegg A3.

§ 4 Såvareforretninger mv.

Av § 4 om såvareforretninger mv. går det fram at kravene til disse står i vedlegg A3. Vi foreslår å fjerne henvisningen i § 4 til kravene i vedlegg A3 samtidig som vi opphever hele vedlegg A3. I § 4

første ledd ønsker vi å presisere at det bare er *registrerte* såvareforretninger som kan innføre, eksportere og produsere såvare. Kompetansekravene vil gå fram av § 3a, jf. omtalen av denne.

I § 4 femte ledd foreslår vi å stryke henvisningen til såvareforretninger i kategori C. Dette som en følge av forslaget om å oppheve kategoriseringen av såvareforretninger i A, B og C.

§ 5 Leierenserier

Vi foreslår å oppheve § 5 om leierenserier, se også omtalen i bakgrunnen for endringsforslagene.

§ 7 Krav til utsæd

Forskriften § 7 stiller krav om at avl av såvare bare kan skje på grunnlag av utsæd som bestemt i vedlegg A5. I andre punktum er det gitt unntak for bevaringsverdige sorter. Vi foreslår å samle kravene til utsæd, inkludert unntakene om bevaringsverdige sorter, i vedlegg A5.

§ 8 Krav til avlssted

Vi foreslår å skrive om og klargjøre bedre bestemmelsen i siste ledd som gjelder Mattilsynets adgang til å føres tilsyn med kontraktavlerens arealer, maskiner, lager osv.

§ 9 Melding om avl

Siden vi foreslår å oppheve ordningen med ulike kategorier såvareforretninger, må også henvisningen til kategori C i § 9, tredje ledd fjernes.

§ 10 Vekstkontroll

Ved såkorn dyrking skal alt kornareal, også kornareal som kontraktavleren driver utenom kontrakt, kontrolleres for floghavre i løpet av vekstsesongen. Vi foreslår å unnta kravet om vekstkontroll på arealer utenom kontrakt der kontraktavleren bruker separat skurtresker, korntørke og -lager til avlingene fra disse arealene.

§ 10a Autorisasjon som vekstkontrollør

Etter § 10a fjerde ledd kan en vekstkontrollør gis autorisasjon for en periode på inntil tre år. Mattilsynet har gjort om praksisen for denne ordningen ved at autorisasjonen nå opprettholdes ved at den autoriserte utøver vekstkontroll i praksis. Dersom det går tre år på rad uten at en autorisert kontrollør har utført kontroll, mister han/hun autorisasjonen. Vedkommende må være med som praktikant og ta kurs og eksamen på nytt for å bli autorisert igjen.

§ 11 Kontroll dyrking

I § 11 stilles det krav om at Mattilsynet skal kontroll dyrke de såvarepartiene som nyttes i avlen. Det er gitt unntak fra kravet til kontroll dyrking for såvarepartier av bevaringsverdige sorter og naturfrøblandinger. Her bør det også tas inn et unntak for tradisjonssorter av grønnsaker som det for få år siden ble innført bestemmelser om. Når det gjelder hagebruksfrø klasse standard og jordbruksfrø klasse handelsfrø, er unntaket fra kravet om kontroll dyrking gitt i § 13. Vi foreslår å ta disse bestemmelsene ut av § 13 og samle unntakene fra krav til kontroll dyrking i § 11.

§ 13 Kvalitetskrav

Vi foreslår å samle nåværende første, andre, femte og sjette ledd i et nytt første ledd som viser til kvalitetskravene beskrevet i vedleggene.

Nåværende krav i § 13 tredje og fjerde ledd om at enkelte arter av jordbruksvekster kan omsettes som klasse handelsfrø, og grønnsaksfrø som klasse standard, foreslår vi å flytte til en revidert § 21 første ledd om vilkår for omsetning. I § 21 går det fram at det ikke kreves offisiell sertifisering for disse klassene.

Videre går det allerede fram av § 10 at det ikke er krav til vekstkontroll, siden det står at det skal gjennomføres vekstkontroll av såvarearealer for sertifisert produksjon i veksttida. Det er derfor overflødig at dette også står i § 13 om kvalitetskrav. Unntaket om at såvare i disse klassene kan omsettes uten forutgående kontroll dyrking, hører naturlig hjemme i § 11 om kontroll dyrking.

Kravet om at handelsfrø skal være tilstrekkelig artsekte, foreslår vi å ta inn i vedlegg C1 om krav til kvalitet der de øvrige kvalitetskravene til klasse handelsfrø omtales. Kravene til klasse

standard om at såvaren skal være tilstrekkelig sortsekte og sortsren, står allerede i vedlegg D1 om krav til kvalitet. Etter dette kan nåværende § 13 tredje og fjerde ledd oppheves.

§ 14 Prøvetaking og analyse

For at det skal være mer synlig hva som er kravene til metoder for prøvetaking og analyser av såvarepartiene, foreslår vi å vise til at det er reglene fastsatt av International Seed Testing association (ISTA) som skal følges.

§ 15 Sertifisering

Vi foreslår å ta inn at sertifiseringen skjer på grunnlag av resultatene fra vekstkontrollen, kontroll dyrkingen og laboratorieanalysen, i tillegg til kvalitetskravene i vedlegg A9. Videre bør det gå klarere fram enn i dag, at en sort må stå oppført på norsk offisiell sortsliste eller EUs felles sortsliste for at Mattilsynet skal kunne sertifisere varen.

I gjeldende § 15 første ledd, siste setning står det at for arter der det ikke er definerte sorter, gjelder kravene til merking av partier og pakninger. For slik såvare stilles det altså ikke krav om sertifisering. Med forslag om bare å regulere såvare av arter som står oppført i vedlegg A1, er dette kravet ikke lenger relevant. Vi foreslår derfor at siste setning i § 15 første avsnitt oppheves. Se for øvrig omtalen av endringer i § 21 om vilkår for omsetning.

§ 17 Merking

Hovedregelen for merking av såvare, er at pakningene skal være offisielt merket. Offisiell merking er omtalt i § 17 og tittelen på § 17 bør endres til nettopp å hete offisiell merking og ikke bare merking som i dag. I § 17 tredje ledd gis det unntak fra krav om offisiell merking for såvare av bevaringsverdige sorter og naturfrøblandinger. Det samme unntaket skal gjelde for grønnsaksfrø klasse standard og tradisjonssorter av grønnsaker. Vi foreslår derfor at disse kategoriene føyes til i bestemmelsen om unntak fra krav om offisiell merking.

Forskriften § 32 om partier og pakninger av jordbruksfrø første ledd og § 33 om partier og pakninger av hagebruksfrø første ledd, omhandler også unntak fra krav om offisiell merking. Vi foreslår å flytte disse bestemmelsene til § 17 slik at unntakene fra kravet om offisiell merking samles ett sted.

Videre stilles det i dagens § 17 et krav om at såvareforretninger skal føre journal over produserte partier osv. Også § 34 omhandler krav om at forretninger skal ha partioversikt, men da bare for visse type pakninger. I forskriftsutkastet har vi samlet disse bestemmelsene i § 17.

§ 18 Varedeklarasjon

Mattilsynet får mange spørsmål om merking av grønnsaksfrø. Det bør derfor ryddes i merkebestemmelsene for å gjøre dem lettere tilgjengelig. I § 18 er det krav til varedeklarasjon. § 32 om partier og pakninger av jordbruksfrø andre ledd, og § 33 om partier og pakninger av hagebruksfrø andre ledd omhandler delvis det samme og vi foreslår å samle kravene i § 18.

§ 20 Særlig merking

Paragraf 20 tredje ledd gjelder merking av hagebruksfrø av klasse standard. Bestemmelsen er overflødig da krav til merking stilles i § 18 om varedeklarasjon, og kan derfor utgå i § 20. Kravet til merking av klasse standard tydeliggjøres ved å endre overskriftene på merkekravene i vedlegg D2 Del 2, se omtale under. Vi foreslår også å endre ordet «hagebruksfrø» til «grønnsaksfrø».

§ 21 Vilkår for omsetning

Vi foreslår å skrive om første leddet og samtidig klargjøre at såvare av artene omfattet av forskriften, bare kan omsettes dersom sorten er opptatt på offisiell norsk sortsliste eller på EUs felles sortsliste. For at Mattilsynet skal sertifisere, må såvaren være av om godkjent sort. Dette kravet har tidligere ikke gått klart fram, men ligget implisitt i forskriftens bestemmelser fordi all såvare tidligere har blitt sertifisert. Det er fortsatt krav om sertifisering av såkorn og såvare av fôrvekster, gras til grøntanlegg, bete, olje- og fibervekster. Når det gjelder grønnsaksfrø kan disse derimot omsettes enten offisielt sertifisert eller som klasse standard der kvalitetskravene er kontrollert av såvareforretningen selv. Kravet om godkjent sort gjelder også for klasse standard.

Siden vilkårene for omsetning av såvare avhenger av hvilken art det er, ønsker vi å tydeliggjøre hvilke av artene det stilles krav om sertifisering av og hvilke som også kan omsettes som klasse handelsfrø og klasse standard.

§ 21d Lukkede systemer

Vi foreslår å opprette en ny bestemmelse med krav til virksomheter som er ansvarlig for lukkede systemer og såvaren som brukes der. I tråd med EUs såvaredirektiv, foreslår vi at det skal være en skriftlig avtale mellom den som leverer og den som mottar såvarer. I avtalen skal det gå fram hvilke standarder og betingelser som er satt for såvaren. Det skal også framgå at mottakeren av såvaren ikke får eiendomsrett verken til såvaren eller det høstede produktet. Mattilsynet skal ha en kopi av relevante deler av avtalen som er inngått mellom den som leverer og den som mottar såvaren.

Såvarer som omsettes eller leveres i lukkede systemer, bør ikke bidra til spredning av hønsehirse eller floghavre. Vi foreslår derfor nulltoleranse for floghavre (selv om denne også er regulert i forskrift om floghavre), *Avena sterilis* og hønsehirse i såvaren. Når det gjelder hønsehirse kan vi ikke stille dette kravet til annet enn norskprodusert såvare, siden vi som følge av EØS-avtalen ikke kan nekte omsetning av sertifisert såvare produsert i EU. For å dokumentere at såvaren ikke inneholder disse ugrasartene, må den prøvetas av prøvetaker autorisert av Mattilsynet, og analyseres av et ISTA-akkreditert laboratorium. Dette for å sikre at prøven er representativ for partiet, og at analysen er utført etter de samme kravene som gjelder for annen såvare.

Vi vil gjøre oppmerksom på at det også er krav til maksimalt innhold av andre kulturarter og ugras i sertifisert såvare. I sertifisert såkorn er det i tillegg til floghavre og *Avena sterilis*, nulltoleranse for innhold av svimling (*Lolium temulentum*). Såkorn kan bare inneholde et gitt antall frø av kveke, åkerreddik og klinte pr kg. I såvare av jordbruksvekster er det nulltoleranse for snylteråd (*Cuscuta spp.*), og det er grenser for innhold av kveke, åkerreverumpe og de fleste artene i syreslekta. Vi foreslår imidlertid ikke å innføre disse kravene til såvare til bruk i lukkede systemer.

§ 22 Omsetningssesong

I § 22 foreslår vi å endre ordlyden fra hagebruksfrø til grønnsaksfrø. Videre foreslår vi å oppheve tredje ledd som omhandler krav til porsjonspakninger siden disse pakningene primært ikke er tiltenkt yrkesmessig bruk.

§ 24 Innførsel av såvare

§ 24 første ledd stiller krav til såvare som innføres til landet. I § 24 andre ledd gis det unntak for såvare av bær, frukt, grøntanleggsplanter, krydderplanter, medisinalplanter og prydplanter. Dette er såvare som i § 2 om forskriftens virkeområde allerede er unntatt fra de fleste av forskriftens krav. § 24 andre ledd kan derfor oppheves.

§ 25 Særlige innførselsbestemmelser

§ 25 andre ledd tillater enhver å medbringe fra utlandet inntil 50 porsjonspakninger med hagebruksfrø. I tråd med forslaget om å unnta hobbybruk fra forskriftens virkeområde, foreslår vi å oppheve § 25 andre ledd.

§ 30 Sorts- og artsblandinger

Som følge av forslaget om å endre virkeområdet fra hagebruksfrø til grønnsaksfrø og å bare regulere såvare til yrkesmessig bruk, er det behov for å skrive om nåværende bestemmelse.

§ 32 Partier og pakninger av jordbruksfrø

Bestemmelsene i § 32 foreslår vi å kunne inngå i § 17 og § 18 om offisiell merking og varedeklarasjon, se omtalen over. § 32 kan derfor oppheves.

§ 33 Partier og pakninger av hagebruksfrø

Bestemmelsene i § 33 foreslår vi å kunne inngå i § 17 og § 18 om offisiell merking og varedeklarasjon, se omtalen over. § 33 kan derfor oppheves.

§ 34 Krav til partioversikt

Kravet til partioversikt foreslår vi at inngår i § 17 om offisiell merking. § 34 kan derfor oppheves.

§ 35 Beiset såvare

Bestemmelsen om beiset såvare skal fortsatt gjelde for såvarer beregnet for hobbymarkedet. Vi foreslår å endre ordlyden i § 35 siste ledd, fra at det er forbudt å omsette beiset såvare i porsjonspakninger, til at det er forbudt å omsette beiset såvare i pakninger opp til en viss størrelse som tilsvarer dagens porsjonspakninger.

Vedlegg A1 Arter som omfattes av forskrift om såvarer (§ 2)

Artene i vedlegg A1 er i dag gruppert i kornarter, jordbruksvekster og hagebruksvekster. Vi foreslår at kornartene inngår i gruppe jordbruksvekster. Som følge av forslaget omtalt i § 2 om bare å regulere såvare av arter som er regulert i EU, og som det er næringsmessig produksjon av, foreslår vi å ta vedlegg A1, Gruppe hagebruksvekster, punktene II til VIII ut av forskriften. Dette er såvare som heller ikke er regulert av EØS-avtalen.

Kålrot står oppført i vedlegg A1 som jordbruksvekst. For såvare av jordbruksvekster kreves offentlig sertifisering. Kålrot blir i all hovedsak nyttet som grønnsak og ikke lenger som fôr. Vi foreslår derfor å føye kålrot til under gruppe grønnsaker, slik at arten står oppført i vedlegget både som fôrvekst og som grønnsak. Dette vil synliggjøre at det er tillatt å produsere såvare av kålrot i klasse standard.

Paprika med det vitenskapelige navnet *Capsicum annuum* L. står oppført i vedlegg A1 under gruppe hagebruksvekst. I andre EU-land har dette også inkludert chilipepper. Vi foreslår derfor at vi i den norske forskriften skriver paprika/chilipepper.

Vedlegg A2 Merking og sertifisering i henhold til OECD-systemet

I tråd med OECDs regelverk foreslår vi under punkt 2 om opplysninger på OECD-merkelappen, å oppheve teksten mellom nr.7 og nr. 8.

Vedlegg A3 Krav til såvareforretninger (§ 4)

Vi har tidligere omtalt endringene i vedlegg A3 sammen med endringsforslagene i § 4, se tidligere omtale.

Vedlegg A5 Dyrkingsregler (§ 8)

Som følge av forslaget om å endre gruppeinndelingen av artene i vedlegg A1, er det behov for å gjøre endringer i vedlegg A5, punkt 1 om lokalisering av avlen, punkt 3 om kontraktavlerens generelle plikter og punkt 5 om tidligere plantevekst.

I vedlegg A5, punkt 2 om krav til utsæd, står det at laveste godkjente klasse for utsæd av hagebruksfrø er klasse basis. Som det går fram av definisjonen av klasse standard i vedlegg A9, stilles det ikke krav til utsæden ved produksjon av denne klassen. Vi foreslår derfor at det tas inn et nytt tredje ledd under punkt 2 i vedlegg A5 som omhandler unntak for grønnsaksfrø klasse standard. Videre foreslår vi at det tas inn et nytt fjerde ledd som gjelder krav til utsæd ved såvareproduksjon av bevaringsverdige sorter.

I vedlegg A5, punkt 3 om kontraktavlerens generelle plikter, har vi delt nåværende fjerde ledd i to separate ledd for at kravene skal bli mer oversiktlige. Vi foreslår at alle kontraktavlere uavhengig av hvilken art som skal avles, skal levere eiendomsspesifikasjon og kart med nødvendige opplysninger om tidligere plantevekst. Kravet vil også gjelde kontraktarealer for grønnsaksproduksjon. For andre fôrvekster enn storfrøede grasarter, stilles det i dag krav om eiendomsspesifikasjon og kart bare i første høsteår. Vi mener at vi som tilsyns- og sertifiseringsmyndighet bør ha tilgang på informasjon om hvor kontraktarealene er hvert eneste høsteår og ikke bare det første året slik som i dag. Gjeldende krav om at avleren bør være til stede på vekstkontrollen og at avlingen ikke må høstes før vekstkontrollen er utført, foreslår vi i et eget ledd.

Vi foreslår å endre vedlegg A5, punkt 6 om antall sorter av samme art slik at en kontraktavler kan dyrke en annen sort av samme art utenom kontrakt, forutsatt at det brukes separat skurtresker, korn tørke og -lager. Videre vil det være en forutsetning at opplysningene om separat tresker, tørke og lager på forhånd er angitt i eiendomsspesifikasjonen og på kart.

I vedlegg A5, punkt 7, foreslår vi å endre kravet for bruk av såkorn på arealer utenom kontrakt, fra minimum klasse C2 til sertifisert såkorn.

Vedlegg A6 Melding om avlen

I henhold til vedlegg A6, både punkt 2 og 3 er produsentnummer en av opplysningene som kontraktavlere skal oppgi i forbindelse med melding om avlen. Siden produsentnummeret etter hvert skal opphøre, foreslår vi å ta dette ut av forskriften.

Som følge av ny gruppeinndeling av vekstene i vedlegg A1, er det behov for å gjøre endringer i vedlegg A6 slik at ordlyden samsvarer med vedlegg A1.

I punkt 3 om innmelding og godkjenning av nye kontraktavlere og nye arealer hos etablerte avlere, foreslår vi å endre teksten for å klargjøre hva som gjelder for arealer utenom kontrakt. Videre foreslår vi å oppheve siste ledd om Mattilsynets mulighet til å innhente opplysninger fra andre offentlige landbruksetater når det gjelder floghavrestatus. Dette mener vi ikke trenger å stå i forskriften fordi Mattilsynet uansett kan innhente slike opplysninger fra andre offentlige etater.

Vedlegg A7 Regler for gjennomføring av vekstkontroll og kontroll dyrking

Vi foreslår enkelte endringer som følge av ny gruppeinndeling av artene i vedlegg A1 og for å tydeliggjøre hva som er kravene.

Vedlegg A9 Klasser av såvare (3c)

For enkelte arter er det tillatt å omsette såvare av klasse handelsfrø. Ordningen med klasse handelsfrø varer fram til totalproduksjonen av arten i EØS-området, har fått så stort omfang at det er tilstrekkelig såvare tilgjengelig av klasse sertifisert og klasse basis. I tråd med EUs direktiv om fôrvekster foreslår vi at også jordkløver og esparsett kan omsettes som klasse handelsfrø.

Vedlegg A10 Krav til pakningstyper og pakningsstørrelser

Der ordet hagebruksfrø er brukt i vedlegget foreslår vi å endre dette til grønnsaksfrø. Videre foreslår vi å oppheve bestemmelsene om porsjonspakninger i vedleggets siste ledd. Dette fordi porsjonspakninger primært retter seg mot hobbymarkedet.

Vedlegg B1 Krav til kvalitet (§ 13, § 19)

Vedlegg B1 Del 1 omhandler norske produksjonskrav til såkorn. Dette er krav som skal kontrolleres ved laboratorieanalysen.

I tråd med EUs direktiv, foreslår vi at det stilles krav om at det kan være maksimum 2 kjerner av åkerreddik (*Raphanus raphanistrum*) og klinte (*Agrostemma githago*) pr kg såkorn i klasse basis.

Videre foreslår vi at hønsehirse føyes til i pkt.4 sammen med floghavre (*Avena fatua*, *Avena sterilis*) og svimling (*Lolium temulentum*), og at det på den måten stilles krav om at ferdig renset, norskprodusert såkorn ikke skal inneholde hønsehirse.

Vedlegg B3 Krav til leierenserier for såvarer

Vi foreslår å oppheve bestemmelsene om leierenserier i forskrift om såvarer og samtidig flytte enkelte av kravene til forskrift om floghavre. Vi viser for øvrig til omtale av § 2 om forskriftens virkeområde og leierenserier.

Vedlegg C1 Krav til kvalitet (§ 13)

Vedlegg C har tittelen «Vedlegg om jordbruksfrø». Vi mener at tittelen vil være mer forklarende dersom vi endrer den til «Vedlegg om såvare av fôrvekster, gras til grøntanlegg, bete, olje- og fibervekster».

Vedlegg C1 inneholder to tabeller, 1a og 1b. Tabellene gir oversikt over krav som et parti av ulike arter av henholdsvis gras, belgvekster og andre arter av fôrvekster, må tilfredsstille for å bli sertifisert. Vi foreslår at hønsehirse tas inn i disse tabellene med krav om at såvaren ikke skal inneholde noen frø av denne arten.

I tabellene som ligger som PDF-filer går det fram at analyseprøvene ikke skal inneholde *Cuscuta spp.* I parentes står det sniketråd og det er også sniketråd som er brukt i teksten som omhandler kravene. *Cuscuta spp.* omfatter mange arter og for å unngå misforståelser foreslår vi i tråd med EUs regelverk på området, å erstatte artsnavnet sniketråd med *Cuscuta spp.*

I vedlegg C1 I om fôrvekster og gras til grøntanlegg og i vedlegg C1 III om olje- og fibervekster, står kravene til klasse handelsfrø. Det er svært få arter det kan omsettes såvare av i klasse handelsfrø. Mattilsynet kontroll dyrker ikke utsæd av klasse handelsfrø for å identifisere om det er rett sort, men det er krav om at såvaren skal være artsekte. Dette kravet står i dag i § 13 om kvalitetskrav. Vi foreslår å flytte kravet om artsekthet til vedlegg C1 om krav til kvalitet.

Vedlegg C2 Krav til merking av partier og pakninger (jordbruksfrø)

Overskriftene til vedlegg C2 henviser blant annet til § 32 og § 33. Siden vi foreslår å oppheve § 32 og § 33, må også henvisningen til disse bestemmelsene tas ut.

Vedlegg C2 inneholder blant annet krav til merking av porsjonspakninger. Porsjonspakninger blir først og fremst produsert for hobbymarkedet. Vi foreslår derfor å ta ut de særegne merkekravene til porsjonspakninger. Dersom porsjonspakningene er tiltenkt yrkesutøvere, skal merkingen av disse være tilsvarende som for småpakninger.

Vedlegg C4 Vilkår for omsetning av naturfrøblandinger (§ 21c)

Et vilkår for omsetning av naturfrøblandinger er blant annet at blandingene ikke inneholder floghavre. På samme måte foreslår vi at blandingene ikke skal inneholde hønsehirse ved å føye hønsehirse (*Echinochloa crus-galli*) til i oppramsingen i vedlegg C4 pkt. 1 f. og pkt. 2 f.

Vedlegg D1 Krav til kvalitet (§ 13)

Vedlegg D1 del I inneholder en tabell med kvalitetskrav som såvare av hagebruksvekster skal oppfylle. Kålrot tas inn i tabellen med de samme kvalitetskravene som når kålrot omsettes som fôrvekst. Vi føyer også til etter det latinske navnet *Capsicum annuum* L. at dette kan være chilipepper i tillegg til paprika. Videre foreslår vi i at det også i dette vedlegget tas inn at såvaren ikke skal inneholde floghavre og hønsehirse.

Som følge av forslaget omtalt i § 2 om bare å regulere såvare av arter som er regulert i EU og som det er næringsmessig produksjon av, foreslår vi at de seks siste radene i tabellen oppheves.

Vedlegg D2 – Krav til merking av partier og pakninger (hagebruksfrø)

Vi foreslår å endre overskriftene for å tydeliggjøre hva som gjelder den offisielle merkingen krevd i § 17 og varedeklarasjonen som det stilles krav om i § 18. Overskriftene til vedlegg D2 henviser blant annet til § 32 og § 33. Siden vi foreslår å oppheve § 32 og § 33, må også henvisningen til disse bestemmelsene tas ut.

Vedleggene D2 inneholder blant annet krav til merking av porsjonspakninger. Porsjonspakninger blir først og fremst produsert for hobbymarkedet. Vi foreslår derfor å ta ut de særegne merkekravene til porsjonspakninger. Dette gjelder også merkekravene til småpakninger av hagebruksfrø av andre arter enn de som står oppført med artsnavn i vedlegg A1. Dersom porsjonspakningene er tiltenkt yrkesutøvere, skal merkingen av disse være tilsvarende som for småpakninger.

Vi foreslår å endre overskriftene i vedlegg D2 del 1 og del 2 slik at det blir lettere å forstå hvilke krav som gjelder klasse sertifisert.

Videre stiller forskriften i vedlegg D2 del 2 pkt. a, krav om at varedeklarasjonen skal inneholde opplysninger om henholdsvis firmanavn. Vi mener at ordet firmanavn bør endres til såvareforretning. Dette vil være bedre i samsvar med EUs direktiv om handel med grønnsaksfrø, der kravet er at det skal stå oppført hvem som er den ansvarlige for merkingen av produktet. I Norge er det såvareforretningen.

Vedlegg D2, Del 3 om merkelappens farge og størrelse. Her er underoverskriften «offisiell merking». Merkebestemmelsene gjelder også klasse standard, noe som bør gjenspeiles i overskriften.

Endringer i forskrift om floghavre

§ 11 Krav til anlegg som mottar korn, erter eller frø

Vi foreslår at § 11 som gjelder krav til anlegg som mottar korn, erter og frø også skal gjelde leierenserier for såvarer. Videre foreslår vi å flytte en bestemmelse fra såvareforskriften over til floghavreforskriften. Dette gjelder krav om rengjøring av maskiner og annet utstyr på leierenseriet, før arbeid med såvare fra en annen produsent påbegynnes.

Konsekvensutredning

Bare til yrkesmessig produksjon

Virksomhetene som omsetter såvare for hobbymarkedet, må i dag forholde seg til et stort og vanskelig tilgjengelig regelverk som i liten grad er rettet mot deres type virksomhet. Forskriftens bestemmelser er ikke tilpasset mangfoldet av dagens produkter og omsetningskanaler og er derfor ikke relevante for dette segmentet. Med unntak av merkebestemmelsene i forhold til forbrukerhensynet, ser vi heller ikke at det er behov for å regulere denne type virksomheter. Det er fortrinnsvis grønnsaks- og blomsterfrø som er aktuelle til hobbybruk. Det er mellom 20 og 30 registrerte såvareforretninger som driver import og omsetning av ferdig rensset og pakket grønnsaksfrø. Noen av disse omsetter til både yrkesutøvere og til hobbybruk, men de fleste retter seg bare mot hobbymarkedet. Disse vil med foreslåtte endringer, ikke lenger være registreringspliktige hos Mattilsynet.

Det er liten planteheiserisiko ved omsetning av frø til hobbybruk, og endringene vil derfor få liten betydning for planteheisen. Bestemmelsene om narkotisk frø, genmodifiserte planter og såvare beiset med plantevernmidler, vil fortsatt gjelde. Med unntak av disse tre risikoområdene, vil det å unnta hobbymarkedet fra forskriftens øvrige virkeområde, medføre en stor forenkling for både virksomhetene og for Mattilsynet. Mattilsynet kan frigjøre tid til å fokusere mer på virksomhetene som produserer og omsetter såvare til yrkesmessig produksjon.

Ulempen ved å deregulere såvare for hobbymarkedet, er at forbrukerne blir mindre ivaretatt ved at det ikke lenger stilles krav om at produktene blir merket med blant annet rett art, sort og frøenes minimum spireevne. Dersom merkingen av produktene ikke stemmer, vil imidlertid kjøper ha rettigheter i henhold til forbrukerkjøpsloven slik som ved kjøp av andre type produkter.

Leierenserier

Hensikten med bestemmelsene i såvareforskriften er i stor grad også dekket av forskrift om plantevernmidler og floghavreforskriften. Ved å ta inn krav til leierenserier i floghavreforskriften, vil risikobildet trolig være uendret som følge av forskriftsendringen. Endringen vil bidra til å forenkle såvareforskriften og faglig sett gi små eller ingen konsekvenser.

En av bestemmelsene i vedlegget gjelder leierenserienes oppgaveplikt til Landbruksdirektoratet om antall tonn såvarer fordelt på de enkelte artene som er rensset i sesongen. Det er fortsatt behov for en slik rapportering, men siden vi med foreslåtte endringer ikke vil ha andre krav til leierenserier i såvareforskriften, mener vi det bør søkes å finne andre måter å innhente rapportene på.

Lukkede systemer

Vi mener at forslaget vil redusere risikoen for å spre floghavre og hønsehirse med såvare som brukes i lukkede systemer.

Forslaget vil medføre at noen virksomheter blir registreringspliktige som i dag ikke er det i henhold til såvareforskriften. Dette er stort sett virksomheter som i henhold til andre forskrifter er tilsynsobjekter under Mattilsynets ansvarsområde. Vi antar at det er 5-10 slike lukkede systemer i Norge. Nytt for disse virksomhetene er at de må ha en autorisert prøvetaker til å prøveta såvaren

som inngår i systemet, og sende prøvene til analyse for floghavre og eventuelle andre egenskaper.

Hønsehirse og andre ugras

Både Mattilsynet og såvareforretningene har de siste årene hatt fokus på hønsehirse. Vi registrerer funn av hønsehirse ved vekstkontroll av såvarearealer for å få mer kunnskap om omfanget, og en del arealer har hatt hønsehirse. Vi merker oss også om ferdig rensed såvare inneholder ugraset. Mattilsynets statistikk viser at svært få sertifiserte partier av norsk såvare har hatt hønsehirse de siste 16 årene. Frøenes form og størrelse gjør det relativt greit å rense ut hønsehirse fra såvare av ulike arter. Norske forretninger har imidlertid ikke mye erfaring med dette, siden såvaren hittil har blitt avlet på arealer uten mye hønsehirse. Det er grunn til å forvente at innføring av nulltoleranse for innhold av hønsehirse, i hvert fall på kort sikt, vil få liten betydning og medføre få konsekvenser for såvarevirksomhetene. I 2017-2018 hadde Mattilsynet et overvåkings- og kartleggingsprogram for blant annet hønsehirse i importert såvare. Det ble ikke funnet hønsehirse i varen

Såvare er en del av EØS-avtalen. EUs direktiv stiller minimumskrav til produksjon av sertifisert såvare. Norge kan derfor stille strengere krav til sin produksjon enn EUs felles minimumskrav. Vi kan imidlertid ikke stille strengere krav enn EUs minimumskrav til importert vare fra EU/EØS-området. Dette betyr at vi må godta eventuelt innhold av hønsehirse i importert såvare. Såvareforretningene kan imidlertid kunne unngå import av partier med uønsket ugrasinhold siden dette går fram av analysebeviset.

Kravet om nulltoleranse for hønsehirse i norskprodusert såvare, bør også gjelde såvare i lukkede systemer, ikke bare den sertifiserte. Vårt forslag innebærer at de som driver slik virksomhet må registrere seg hos Mattilsynet. Videre må de dokumentere at såvarepartiet er prøvetatt, analysert og funnet fri for floghavre, hønsehirse og villhavren *Avena sterilis*. Prøven skal være tatt av prøvetaker autorisert av Mattilsynet og analysen utført av ISTA-akkreditert laboratorium. I Norge er dette Kimen Såvarelaboratoriet AS. Mattilsynet engasjerer Kimen Såvarelaboratoriet AS til å gjennomføre årlige prøvetakerkurs. En virksomhet kan få en autorisert prøvetaker fra en annen såvarevirksomhet til å prøveta dersom dette er avtalt med Mattilsynet i forkant. De nye kravene til lukkede systemer vil medføre relativt små kostnader for de det gjelder.

Dyrkingsregler

Foreslåtte endringer i dyrkingsreglene vil føre til en forenkling både for virksomhetene og Mattilsynet, uten at det går ut over risikoen for redusert kvalitet på såvaren. Endringene er en tilpasning til dagens struktur i landbruket. Det er også en tilpasning til en praksis der Mattilsynet har dispensert fra kravet om bare en sort av samme art, dersom arealene utenom kontrakt drives separat fra kontraktavlen med egen tresker, korntørke og lager.

Kompetansekrav og kategorisering av såvareforretninger

Forslaget innebærer både en regelteknisk og materiell forenkling. Kompetansekravene som forskriften viser til, er til dels fagutdanninger som er endret etter at forskriften ble fastsatt. Det vil fortsatt være krav til nødvendig fagkompetanse, men kravene blir ikke så spesifikke som i gjeldende forskrift. Mattilsynet vil ved tilsyn kunne avdekke om kompetansekravet er oppfylt.

Vi forventer ikke negative konsekvenser av å oppheve dagens kategorisering av såvareforretninger etter hvilke aktiviteter de har. Disse opplysningene kan vi uansett innhente ved registrering av forretningen. En del såvareforretninger passer ikke inn i noen av kategoriene i gjeldende forskrift, noe som har komplisert både virksomhetenes og Mattilsynets arbeid.

Hagebruksfrø klasse standard

Kravene til produksjon og omsetning av hagebruksfrø, klasse standard, er vanskelig tilgjengelige i dagens. Endringen vi nå foreslår, vil gjøre det enklere for virksomhetene å finne ut hvilke bestemmelser som er relevante for deres aktivitet. For Mattilsynet blir det lettere å føre tilsyn med virksomhetene som produserer klasse standard. Mattilsynet er blant annet pliktig til å ta stikkprøver av klasse standard for å kontrollere at kvalitetskravene er overholdt. Plikten til å føre tilsyn med klasse standard følger av EU direktiv 2002/55/EF om handel med grønnsaksfrø.

Høringsfrist

Høringssvar sendes inn via lenke på Mattilsynets nettside: [Høringsinnspill på 2019/37584](#). Alle høringssvar vil bli offentligjort.

Høringsfrist: 1. oktober 2019

Med hilsen

Are Tømmerberg Sletta
Seksjonssjef
Mattilsynet, hovedkontoret, Seksjon Planter

Vedlegg:

- Forslag til forskrift om endring av forskrift om såvarer
- Høringsinstanser

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*